

ПЕРЕДМОВА

МЕТОД ПОВЧАННЯ

Найперший його спогад — чиясь страта.

Хлопчик пішов з матір'ю на пшеничне поле біля річки Тедон, куди наглядачі зігнали кілька тисяч в'язнів. Збуджений перебуванням у натовпі, він проліз між ногами дорослих до першого ряду, де побачив, що наглядачі прив'язують до дерев'яного стовпа якогось чоловіка.

Шін Ін Кину було 4 — надто малий, аби зрозуміти промову, виголошену перед убивством. Під час десятків інших страт, свідком яких йому доведеться стати у прийдешні роки, Шін слухатиме, як керівний наглядач розповідає натовпу, начебто в'язневі, що має померти, запропонували «спокуту» через важку працю, але він зневажив щедрість уряду Північної Кореї. А щоб не дати тому ув'язненому проклинати державу, яка ось-ось збиралася позбавити його життя, наглядачі напихали йому до рота камінців, а потім напнули на голову каптур.

Під час тієї першої у своєму житті ексекуюції Шін дивився, як троє наглядачів прицілюються — кожен вистрелив тричі. Гучний гуркіт їхніх гвинтівок налякав хлопчика так, що він аж упав

на спину. Але спромігся звестись на ноги якраз вчасно, щоби побачити, як наглядачі відв'язують мляве та забризкане кров'ю тіло, загортають його в якусь ковдру й вантажать на візок.

У таборі № 14 — в'язниці для політичних ворогів Північної Кореї — було заборонено сходити більш ніж двох в'язнів, за винятком зібрань на страти. На них мав бути присутнім кожен. Трудовий табір використовував публічне вбивство — і той страх, який воно породжувало — як метод повчання. Наглядачі Шіна в таборі були його вчителями... і його призвідниками. Вони вибрали йому матір із батьком. Вони напоумили його, що в'язні, які порушують табірні правила, заслуговують на смерть. На схилі пагорба біля Шінової школи стояв стенд із гаслом «УСЕ ЗГІДНО З ПРАВИЛАМИ І НОРМАМИ». Хлопець закарбував у свідомості 10 правил табору, «десять заповідей», як він їх потім почав називати, і досі може процитувати ті напам'ять. Перша заповідь проголошувала: «Кожного впійманого втікача буде негайно розстріляно».

За 10 років після першої страти Шін повернувся на те саме поле. Знову був зігнаний наглядачами великий натовп. Знову знадобився вбитий у землю дерев'яний стовп. А ще споруджена імпровізована шибениця. Та цього разу Шін приїхав на поле, сидячи на задньому сидінні автомобіля, яким кер-

мував наглядач — руки хлопцеві тоді скували кайданки, а очі прикривала ганчір'яна пов'язка. Його батько (теж у кайданках та із зав'язаними очима) сидів поруч із ним у тій машині. Їх обох звільнили після 8 місяців перебування у внутрішній підземній тюрмі табору № 14. Як умову свого звільнення батько із сином підписали документи, із зобов'язанням ніколи не обговорювати те, що з ними сталося під землею.

У тій тюрмі наглядачі катуваннями намагались вибити із Шіна та його батька зізнання — хотіли знати все про невдалу спробу втечі Шінової матері і його єдиного брата. Наглядачі здирали із Шіна одяг, прив'язували його мотузками за щиколотки та зап'ястки до гака попід стелею й опускали той над вогнем. Шінова плоть починала пектися — він непритомнів.

А проте Шін ні в чому не зізнався. Не було в чому зізнаватись. Він не змовлявся з матір'ю та братом втікати. Й вірив у те, чого його вчили наглядачі від самого народження в таборі: він ніколи не зможе втекти і мусить повідомити про кожного, хто хоч обмовиться про таку спробу. Навіть у сновидіннях Шінові не могли з'явитись фантазії про життя поза табором. Наглядачі ж бо ніколи не навчали його того, що відомо кожному північно-кореєському школяреві: американці — то «виродки», які замислюють напасти й сплюндрувати їхню

батьківщину; Південна Корея — це «сучка» свого американського господаря, а от Північна Корея — велика країна, сміливим і блискучим лідерам якої заздрить увесь світ. Це справді так, Шін не відав анічогісінько про існування Південної Кореї, Китаю чи США.

На відміну від своїх земляків, Шін не ріс серед повсюдних фотографій свого Дорогого вождя, як там називають Кім Чен Іра. Як не бачив ані фотографій, ані статуй Кімового батька, Кім Ір Сена — Великого вождя, який заснував Північну Корею і який, попри свою смерть у 1994 році, залишається її Вічним Президентом.

Хоча Шін і не був достатньо важливим для промивання мізків, його вишколили доносити на свою родину й однокласників. Як нагороду він отримував їжу та міг приєднуватися до наглядців, які били зраджених ним же дітей. Своєю чергою, однокласники доносили на нього й собі били його.

Коли наглядчач зняв йому з очей пов'язку і Шін побачив той натовп, то одразу вирішив, що зараз стратять його.

Проте в рота йому не вкинули жодного камінця, звільнили від кайданків, потім наглядчач вивів його поперед натовпу — і Шін зрозумів, що вони з батьком виявились глядачами.

Тим часом наглядчачі потягли до шибениці якусь середнього віку жінку та заходились прив'язувати

до дерев'яного стовпа молодого чоловіка — то були Шінова мати і його старший брат. Наглядчач затягнув петлю на материній шиї, і жінка спробувала зловити погляд Шіна, але він відвів очі. Щойно мати перестала смикатися на кінці своєї мотузки, троє наглядчачів розстріляли брата — кожен вистрелив тричі. Дивлячись на смерть матері з братом, Шін відчував полегшення, бо там був не він. Шін тоді дуже злостився на них за те, що планували втечу. І хоча нікому не зізнається в цьому ще протягом наступних 15 років, Шін знав — у їхній страті винен саме він.